

Sokolów Podlaski, dn. 29.kwietnia.2024

- Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Unitum
- Czonek Stowarzyszenia

Szanowna Pani Burmistrz Miasta Sokółów Podlaski

Szanowni Państwo
Radni Miasta Sokółów Podlaski

Szanowni Państwo,

Jako Stowarzyszenie Unitum działające na rzecz mieszkańców naszego miasta i powiatu, kierujemy do Państwa niniejszą petycję, mając nadzieję na jej pozytywne rozpatrzenie. Nasza inicjatywa wynika z głębokiego przekonania o potrzebie wspólnego działania na rzecz dobra wspólnego, co jest zgodne z wartościami chrześcijańskimi, takimi jak troska o bliźniego, odpowiedzialność za otaczające nas środowisko oraz budowanie wspólnoty opartej na wzajemnym szacunku i solidarności.

W związku z powyższym, zwracamy się również z uprzejmą prośbą o opublikowanie treści niniejszej petycji na Państwa stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP). Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2014 r. poz. 1195), podmiot rozpatrujący petycję ma obowiązek zamieszczenia jej treści na swojej stronie internetowej, w tym w BIP. Publikacja ta przyczyni się do zapewnienia przejrzystości procesu rozpatrywania petycji oraz umożliwi mieszkańcom dostęp do informacji o podejmowanych inicjatywach obywatelskich.

PETYCJA

w sprawie: utworzenie oraz zapewnienie stałego, wieloletniego utrzymania łąk kwietnych na terenie miasta Sokółów Podlaski – w szczególności na obszarach osiedli mieszkaniowych oraz wzdłuż przydrożnych pasów zieleni.

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 ust. 3 oraz art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. 2023 poz. 775), a także w oparciu o ustawę z dnia 8 marca

1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40), my, niżej podpisani mieszkańcy, składamy niniejszą petycję i zwracamy się z uprzejmą prośbą do władz Sokołowa Podlaskiego o:

Postulat:

Postulat stowarzyszenia

Jako Stowarzyszenie Unitum działające na rzecz mieszkańców miasta i powiatu, postulujemy **utworzenie oraz zapewnienie stałego, wieloletniego utrzymania łąk kwietnych na terenie miasta Sokołów Podlaski – w szczególności na obszarach osiedli mieszkaniowych oraz wzdłuż przydrożnych pasów zieleni.**

W naszej ocenie, wdrażanie tego rodzaju rozwiązań w przestrzeni miejskiej niesie za sobą szereg istotnych korzyści ekologicznych, społecznych, edukacyjnych i estetycznych. Uzasadnienie niniejszego postulatu przedstawiamy w dalszej części petycji.

Uzasadnienie

I. Łąki kwietne – sprawdzone rozwiązanie w skali kraju

Doświadczenia miast w Polsce

Łąki kwietne z powodzeniem funkcjonują w wielu polskich miastach, stanowiąc nowoczesną i zrównoważoną alternatywę dla tradycyjnych trawników. Ich zakładaniem i utrzymaniem zajmują się zarówno miejskie jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zieleni, jak i spółdzielnie mieszkaniowe, kluby ekologiczne, czy lokalne społeczności.

Rozwiązanie to znajduje zastosowanie zarówno w dużych aglomeracjach, jak i w mniejszych miejscowościach, co dowodzi jego uniwersalności oraz skuteczności w różnych warunkach przestrzennych i społecznych.

Przykłady z dużych miast

- **Warszawa**

Stolica Polski od kilku lat rozwija program łąk kwietnych w przestrzeniach publicznych. Szczególnie widoczne są one na **Polu Mokotowskim**, w **Parku Skaryszewskim** oraz wzdłuż niektórych arterii komunikacyjnych. Władze miasta promują je jako sposób na poprawę retencji wody, redukcję hałasu i ochronę bioróżnorodności.

- **Kraków**

Miasto realizuje projekty miejskich łąk m.in. na terenach Błoń, wokół osiedli mieszkaniowych oraz przy placówkach edukacyjnych. Kraków promuje łąki również w działaniach edukacyjnych i ekologicznych.

Mniejsze miasta – lokalne sukcesy

- **Siedlce**

W Siedlcach łąki kwietne pojawiły się przy osiedlach oraz w pasach zieleni przyulicznej. Projekt został przyjęty pozytywnie przez mieszkańców, zwiększając estetykę przestrzeni i wspierając lokalną bioróżnorodność.

- **Nysa**

Władze miasta wykorzystały łąki kwietne jako element adaptacji do zmian klimatu – wspomagając walkę z miejską wyspą ciepła i wspierając naturalną retencję wody.

- **Łęczna**

W niewielkim mieście (ok. 20 tys. mieszkańców) łąki kwietne stały się częścią lokalnej zieleni miejskiej, przynosząc korzyści estetyczne, ekologiczne i edukacyjne. Przykład Łęcznej pokazuje, że takie rozwiązania mogą być skutecznie wdrażane również w miastach o ograniczonych zasobach.

Wdrażanie łąk kwietnych w miastach i gminach przynosi szereg korzyści środowiskowych, estetycznych, społecznych, edukacyjnych oraz ekonomicznych. Praktyka wielu polskich samorządów – zarówno w dużych aglomeracjach, jak i mniejszych miastach – potwierdza ich wysoką wartość użytkową, ekologiczną i społeczną.

II. Korzyści środowiskowe i przyrodnicze łąk kwietnych.

- **Wzrost bioróżnorodności** Łąki kwietne stanowią niezwykle cenne siedlisko dla szerokiego kręgu organizmów, w tym pszczoł, trzmieli, motyli, ptaków oraz drobnych ssaków. Te organizmy odgrywają kluczową rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, szczególnie w zakresie zapylania roślin, co ma bezpośredni wpływ na plony rolnicze oraz rozwój dzikich roślin. Wzrost bioróżnorodności w takich ekosystemach przyczynia się również do zwiększenia stabilności i odporności na zmiany klimatyczne oraz zakłócenia ekologiczne.
- **Zdolność retencyjna** Roślinność łąkowa charakteryzuje się wyższą zdolnością do zatrzymywania wody w porównaniu z tradycyjnymi trawnikiem. Dzięki głębszym systemom

korzeniowym, łąki mogą skuteczniej absorbować deszczówkę, co przeciwdziała powstawaniu podtopień i zmniejsza ryzyko erozji gleby. W okresach suszy roślinność łąkowa utrzymuje optymalny poziom wilgotności gleby, co wspiera jej mikroflora i faunę, a także poprawia zdrowie roślin uprawnych.

- **Redukcja efektu miejskiej wyspy ciepła** Obszary miejskie często doświadczają zjawiska miejskiej wyspy ciepła, gdzie temperatura powietrza jest wyższa niż w otaczających terenach wiejskich. Łąki kwietne mają zdolność do pochłaniania i wolniejszego oddawania ciepła w porównaniu do asfaltowych czy betonowych nawierzchni. Ich obecność w przestrzeni miejskiej przyczynia się do obniżenia lokalnej temperatury, co zmniejsza ryzyko zdrowotnych skutków upałów, takich jak udary cieplne, oraz poprawia komfort życia mieszkańców.
- **Oczyszczanie powietrza** Rośliny łąkowe pełnią funkcję naturalnych filtrów powietrza, wychwytyjąc szkodliwe substancje, takie jak pyły zawieszone (PM) oraz inne zanieczyszczenia atmosferyczne. Dzięki temu, łąki nie tylko poprawiają jakość powietrza, ale również wspierają zdrowie ludzi i zwierząt, szczególnie w miastach, gdzie problem zanieczyszczenia powietrza jest szczególnie dotkliwy. Roślinność łąkowa zmniejsza także stężenie dwutlenku węgla (CO₂).
- **Redukcja hałasu** Częste koszenie trawnika, które jest standardem w przestrzeniach publicznych, generuje hałas, który może zakłócać spokój mieszkańców i zwierząt. Przez rezygnację z regularnego koszenia, łąki kwietne przyczyniają się do znacznej redukcji hałasu. Rośliny, szczególnie te o wysokich łodygach, działają jak naturalna bariera dźwiękowa, pochłaniając dźwięki, co ma szczególne znaczenie w rejonach mieszkalnych i w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu.
- **Zwiększenie estetyki przestrzeni** Łąki kwietne są nie tylko korzystne dla środowiska, ale także dla estetyki przestrzeni miejskich. Ich kolorowe kwiaty przyciągają wzrok, tworząc malownicze krajobrazy, które poprawiają jakość życia mieszkańców. Estetyczne walory łąk mogą również wpływać na większe zaangażowanie społeczności w dbanie o środowisko naturalne oraz zwiększenie świadomości ekologicznej.
- **Edukacja ekologiczna** Łąki kwietne stanowią doskonałą przestrzeń do prowadzenia działań edukacyjnych i popularyzacji wiedzy o ochronie środowiska. Dzięki swojej różnorodności i funkcjom ekologicznym, mogą stanowić platformę do organizowania warsztatów, wykładów czy działań na rzecz poprawy bioróżnorodności. Tego typu inicjatywy mają na celu zwiększenie świadomości ekologicznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, kształtując proekologiczne postawy.

Wszystkie te korzyści sprawiają, że łąki kwietne stają się nie tylko przyjaznym środowiskiem dla roślin i zwierząt, ale także elementem poprawiającym jakość życia ludzi oraz przyczyniającym się do zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskich.

III. Korzyści społeczne i zdrowotne łąk kwietnych.

1. Poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego.

Kontakt z naturą, w tym z elementami zieleni miejskiej takimi jak **łąki kwietne**, ma potwierdzony naukowo, pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Przebywanie w otoczeniu przyrody skutecznie redukuje poziom stresu, poprawia koncentrację oraz ogólne samopoczucie. Różnorodne bodźce sensoryczne – kolory kwiatów, zapachy ziół, dźwięki owadów – działają kojąco, relaksująco i wspierają równowagę emocjonalną.

W środowiskach miejskich, gdzie często występuje deficyt zieleni oraz szybkie tempo życia, znaczenie takich przestrzeni rośnie – stanowią one **naturalną przeciwwagę dla stresorów cywilizacyjnych**. Badania wykazują, że regularny kontakt z zielenią:

- **zmniejsza ryzyko depresji i stanów lękowych,**
- **zwiększa jakość snu,**
- **poprawia funkcje poznawcze,**
- **oraz zmniejsza potrzebę farmakoterapii psychotropowej u osób starszych.**

Źródła:

- WHO Europe – *Urban green spaces and health* (2016): https://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0005/321971/Urban-green-spaces-and-health-review-evidence.pdf
- Hartig, T. et al. (2014), *Nature and health*, Annual Review of Public Health: <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-032013-182443>
- Fundacja Łąka – <https://laka.org.pl/artykuly/laki-i-zdrowie>

2. Integracja społeczna i aktywizacja lokalnych wspólnot

Łąki kwietne posiadają duży potencjał integracyjny i edukacyjny. Ich wspólne zakładanie, pielęgnowanie czy obserwacja mogą stać się pretekstem do międzypokoleniowej współpracy i budowania lokalnych więzi. Tego typu działania:

- **sprzyjają wzmocnieniu poczucia przynależności do wspólnoty,**
- **aktywizują osoby starsze, dzieci i młodzież,**

- mogą być realizowane w formie **warsztatów, pikników edukacyjnych, spacerów botanicznych**,
- rozwijają kompetencje społeczne, w tym odpowiedzialność za przestrzeń publiczną.

Szczególne znaczenie mają tu **programy partycypacyjne**, w których mieszkańcy aktywnie uczestniczą w projektowaniu i pielęgnacji zielonych przestrzeni. Działania te pomagają również przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i samotności.

Źródła:

- Instytut Rozwoju Miast i Regionów – *Zieleń miejska jako przestrzeń integracji*
- WHO (2022), *Nature, Biodiversity and Health – an overview of interconnections*
- Polskie Towarzystwo Psychologii Środowiskowej – <https://www.ptps.org.pl>

3. Edukacja ekologiczna i rozwijanie świadomości przyrodniczej

Łąki kwietne są znakomitą narzędziem edukacyjnym – stanowią „**żywe laboratorium przyrody**” w przestrzeni miejskiej. Umożliwiają prowadzenie zajęć z zakresu:

- bioróżnorodności (rozpoznawanie gatunków roślin i owadów),
- ochrony zapylaczy,
- cykli życia roślin i owadów,
- przeciwdziałania zmianom klimatu,
- ekologicznego ogrodnictwa i gospodarki wodnej.

Dzięki temu, zarówno dzieci, jak i dorośli, mogą rozwijać **ekologiczną wrażliwość** oraz nabywać wiedzę o środowisku w sposób praktyczny i angażujący. Łąki umożliwiają współpracę szkół, przedszkoli, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców w ramach działań warsztatowych, konkursów przyrodniczych czy ścieżek edukacyjnych.

Źródła:

- Fundacja Łąka – materiały edukacyjne: <https://laka.org.pl/edukacja>
- Program "Szkoła z klimatem" – Ministerstwo Klimatu i Środowiska: <https://www.gov.pl/web/klimat/szkoła-z-klimatem>
- UNEP – *Connecting with nature to care for nature* (2020).

Dodatkowe aspekty społeczne warte uwagi:

- **Hortiterapia (terapia ogrodnicza)** – coraz częściej wykorzystywana w pracy z osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami oraz w profilaktyce zdrowia psychicznego. Łąki kwietne mogą być miejscem terapii, relaksu i aktywności ruchowej.
- **Poprawa jakości życia** – estetyczne, kolorowe i zadbane przestrzenie wpływają na postrzeganie okolicy jako przyjaznej, bezpiecznej i zdrowej.
- **Zaangażowanie szkół, przedszkoli i NGO** – łąki mogą stać się centrum sąsiedzkiej aktywności i inspiracją do projektów z zakresu edukacji, integracji i ochrony środowiska.

IV. Korzyści estetyczne i wizerunkowe łąk kwietnych.

- **Naturalne piękno i bogactwo kolorów**

Łąki kwietne wprowadzają do przestrzeni miejskiej niepowtarzalne walory wizualne i zmysłowe. Kolorowe kwiaty, różnorodne formy roślin, a także ich zmienność w ciągu sezonów nadają przestrzeni naturalny, dynamiczny i estetyczny charakter. Oprócz wizualnych doznań, łąki dostarczają także przyjemnych zapachów, które uprzyjemniają codzienne spacerowanie i kontakt z przyrodą. Tworzą one alternatywę dla monotonnych trawników, wnosząc życie i energię do miejskiego krajobrazu.

- **Podniesienie atrakcyjności osiedli mieszkaniowych**

Obecność łąk kwietnych w bezpośrednim sąsiedztwie osiedli wpływa pozytywnie na postrzeganie danej lokalizacji jako bardziej nowoczesnej, świadomej ekologicznie i przyjaznej mieszkańcom. Takie przestrzenie są zgodne z aktualnymi trendami w projektowaniu zieleni miejskiej, które coraz częściej uwzględniają aspekty bioróżnorodności i zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu zwiększa się atrakcyjność inwestycyjna okolicy, a mieszkańcy chętniej identyfikują się z miejscem zamieszkania.

- **Budowanie unikalnego charakteru i tożsamości miejsca**

Łąki kwietne mogą stać się wizytówką osiedla lub dzielnicy – rozpoznawalnym elementem krajobrazu, który buduje lokalną tożsamość. Ich obecność wzmacnia poczucie dumy i przynależności wśród mieszkańców. Dają również możliwość angażowania społeczności lokalnej w działania związane z ich utrzymaniem lub edukacją przyrodniczą, co sprzyja integracji i wspólnemu dbaniu o przestrzeń wspólną.

Dodatkowe korzyści wizerunkowe dla miasta i gminy:

- Pozytywny odbiór inicjatyw ekologicznych przez opinię publiczną.
- Możliwość promocji miasta jako miejsca przyjaznego naturze i mieszkańcom.
- Szansa na udział w programach dotacyjnych oraz ekologicznych rankingach i konkursach (np. Zielone Miasto, Eco-Miasto itp.).

Źródła i inspiracje skorzystaj z informacji zawartych w sieci internetowej:

- Instytut Ochrony Przyrody PAN – Łąki kwietne
- Fundacja Łąka – Korzyści z łąk kwietnych
- Miasta dla klimatu – przewodnik po zielonej infrastrukturze

V. Korzyści ekonomiczne.

- **Redukcja kosztów utrzymania zieleni miejskiej**

1. Założenie wieloletnich łąk kwietnych

Choć tylko początkowy koszt założenia łąki kwietnej jest nieco wyższy, inwestycja ta zwraca się w dłuższej perspektywie i zmniejsza wydatki dzięki niższym kosztom utrzymania.

Źródło: Fundacja Łąka https://laka.org.pl/o-lakach/jak/?utm_source

2. Utrzymanie roczne wieloletniej łąki kwietnej

Trawniki wymagają regularnego koszenia, nawożenia, podlewania a nawet oprysków, co generuje znaczne koszty. W przypadku łąk kwietnych, utrzymanie ogranicza się głównie do 1–2 koszeń rocznie, bez konieczności nawożenia czy oprysków.

Źródło: PerfectNest.pl https://perfectnest.pl/trawnik-czy-laka-kwietna/?utm_source

3. Ograniczenie zużycia sprzętu i paliw

Rzadsze koszenie łąk kwietnych przekłada się na mniejsze zużycie sprzętu ogrodniczego oraz niższe zużycie paliwa. To nie tylko oszczędność finansowa, ale także korzyść dla środowiska poprzez redukcję emisji spalin i hałasu.

4. Możliwość przekierowania środków

Oszczędności wynikające z niższych kosztów utrzymania łąk kwietnych można przeznaczyć na inne inwestycje związane z zielenią miejską, takie jak:

- Rewitalizacja terenów zielonych
- Nowe nasadzenia drzew i krzewów

- Budowa małej architektury
- Edukacyjne programy ekologiczne

5. Potencjał pozyskania funduszy zewnętrznych

Inicjatywy związane z zakładaniem łąk kwietnych mogą być wspierane przez różne programy krajowe i unijne, takie jak:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)
- Program LIFE

Dzięki temu możliwe jest częściowe lub pełne sfinansowanie projektów związanych z tworzeniem łąk kwietnych, co czyni je jeszcze bardziej opłacalnymi.

-) Przejście z tradycyjnych trawników na wieloletnie łąki kwietne przynosi wymierne korzyści ekonomiczne, środowiskowe i społeczne. Niskie koszty utrzymania, mniejsze zużycie zasobów oraz możliwość pozyskania dodatkowych funduszy sprawiają, że łąki kwietne stanowią efektywne i zrównoważone rozwiązanie dla terenów zielonych w miastach.

VI. Utrzymanie zatrudnienia w sektorze zieleni miejskiej przy wprowadzaniu łąk kwietnych.

Wprowadzenie łąk kwietnych jako alternatywy dla tradycyjnych trawników nie tylko nie zagraża miejscom pracy w sektorze zieleni miejskiej, ale także stwarza nowe możliwości rozwoju zawodowego dla pracowników.

1. Zmiana charakteru pracy – nowe kompetencje i zadania

Choć łąki kwietne wymagają rzadszego koszenia (1–2 razy w sezonie), ich utrzymanie wiąże się z

-) innymi, specjalistycznymi czynnościami, takimi jak:

- **Odchwaszczanie i kontrola gatunków inwazyjnych** – regularne usuwanie niepożądanych roślin w celu zachowania bioróżnorodności.
- **Selektywne cięcia** – precyzyjne przycinanie roślin w odpowiednich terminach, aby wspierać rozwój pożądanых gatunków.
- **Instalacja i konserwacja elementów wspierających faunę** – montaż domków dla owadów, budek lęgowych czy tzw domków dla jeży.
- **Monitoring stanu łąk** – obserwacja i dokumentowanie zmian w ekosystemie łąki, co wymaga wiedzy z zakresu botaniki i ekologii.

Te zadania wymagają od pracowników poszerzenia wiedzy i umiejętności, co przekłada się na ich

rozwój zawodowy i wzrost wartości na rynku pracy.

2. Programy szkoleniowe i wsparcie dla pracowników

W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na specjalistów w zakresie utrzymania łąk kwietnych, organizowane są programy szkoleniowe, takie jak:

- **Program szkoleniowy: Utrzymanie terenów zieleni miejskiej dla zwiększania bioróżnorodności i retencji** – oferujący praktyczne szkolenia dla osób zaangażowanych w zarządzanie zielenią miejską, wspierający wprowadzanie nowych metod utrzymania terenów zielonych.

Źródło: <https://sendzimir.org.pl/projekty/miejskie-ostoje-bioroznorodnosci/program-szkoleniowy-utrzymanie-terenow-zieleni-miejskiej-dla-zwiekszenia-bioroznorodnosci-i-retencji/?utm>

Dzięki takim inicjatywom, pracownicy mają możliwość zdobycia nowych kwalifikacji, co zwiększa ich konkurencyjność na rynku pracy.

3. Stabilność zatrudnienia i nowe możliwości

Przekształcanie trawników w łąki kwietne nie eliminuje miejsc pracy, lecz zmienia ich charakter.

Pracownicy sektora zieleni miejskiej nadal będą odgrywać kluczową rolę w:

- **Planowaniu i zakładaniu łąk kwietnych** – przygotowanie terenu, siew odpowiednich gatunków roślin.
- **Pielęgnacji i monitorowaniu łąk** – dbanie o odpowiedni rozwój roślinności, kontrola stanu ekosystemu.
- **Edukacji społeczności lokalnej** – prowadzenie infrastruktury terenowej tablic edukacyjnych na temat znaczenia łąk kwietnych.

W związku z tym, wprowadzenie łąk kwietnych może przyczynić się do zwiększenia zatrudnienia w sektorze zieleni miejskiej, oferując pracownikom nowe, ścieżki kariery.

Transformacja trawników w łąki kwietne nie tylko nie zagraża miejscom pracy w sektorze zieleni miejskiej, ale także stwarza nowe możliwości rozwoju zawodowego, przyczyniając się do tworzenia bardziej zrównoważonych i przyjaznych środowisku przestrzeni miejskich.

Wnioski – szerokie korzyści z wdrażania łąk kwietnych

Wdrażanie łąk kwietnych w przestrzeniach miejskich i gminnych staje się coraz bardziej powszechną praktyką w Polsce, co znajduje potwierdzenie w rosnącej liczbie udanych realizacji zarówno w dużych aglomeracjach, jak i w mniejszych ośrodkach miejskich oraz wiejskich. Doświadczenia

polskich samorządów jednoznacznie wskazują, że łąki kwietne stanowią rozwiązanie wysoce funkcjonalne, wielowymiarowe i przyszłościowe – przynosząc jednocześnie wymierne **korzyści środowiskowe, estetyczne, zdrowotne, społeczne, edukacyjne oraz ekonomiczne**.

Korzyści środowiskowe i klimatyczne

- **Wzrost bioróżnorodności**

Łąki kwietne wspierają różnorodność biologiczną, zapewniając miejsce bytowania i żerowania dla zapylaczy (pszczoł, trzmieli, motyli), ptaków, drobnych ssaków i innych organizmów, których obecność w przestrzeni miejskiej jest coraz bardziej zagrożona. Są to ostoje przyrody w zurbanizowanym krajobrazie, kompensujące straty siedliskowe związane z rozwojem infrastruktury.

- **Retencja wody**

Roślinność łąkowa – dzięki zróżnicowanej strukturze i głęboko sięgającym korzeniom – skutecznie zatrzymuje wodę opadową, zmniejszając ryzyko podtopień i zwiększając naturalną wilgotność gleby. Jest to szczególnie istotne w obliczu coraz częstszych epizodów intensywnych opadów i przesuszania się gleby.

- **Redukcja efektu miejskiej wyspy ciepła**

W porównaniu z utwardzonymi powierzchniami, łąki kwietne wykazują znacznie niższą zdolność do akumulowania i emitowania ciepła. Działają jako naturalne regulatory temperatury, ograniczając przegrzewanie się miast i poprawiając mikroklimat lokalny.

- **Poprawa jakości powietrza**

Łąki pełnią funkcję biologicznego filtra – pochłaniają pyły zawieszone (PM10, PM2.5), ograniczają poziom zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz przyczyniają się do pochłaniania CO₂ poprzez proces fotosyntezy. To istotny wkład w poprawę zdrowia publicznego.

- **Poprawa struktury gleby i magazynowanie węgla**

Systemy korzeniowe roślin łąkowych zwiększają przepuszczalność, napowietrzenie i zdolność sorpcyjną gleby. Jednocześnie wspomagają sekwestrację węgla organicznego w glebach – co ma kluczowe znaczenie w przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym.

- **Odporność na suszę**

W odróżnieniu od trawników, które w czasie upałów szybko żółkną i wymagają intensywnego podlewania, łąki kwietne są naturalnie przystosowane do warunków suszy. Dzięki głęboko ukorzenionym gatunkom i różnorodności biologicznej potrafią samodzielnie przetrwać okresy deficytu wody.

Korzyści estetyczne i krajobrazowe

- **Nowa jakość estetyczna przestrzeni**

Łąki kwietne wnoszą do przestrzeni publicznej koloryt, zmienność i naturalny rytm przyrody. Zastępują monotonną zieleń trawników barwnymi kompozycjami kwiatów i traw, co sprawia, że krajobraz staje się bardziej atrakcyjny, przyjazny i zapraszający.

- **Zmienność sezonowa**

Naturalne cykle kwitnienia sprawiają, że łąki stale się zmieniają – od wiosennej eksplozji kwiatów po jesienne zasuszenia i strzeliste trawy. Ta sezonowa dynamika przyciąga uwagę mieszkańców, wzbudza ciekawość i wprowadza rytm natury do miejskiego życia.

- **Unikalny wizerunek miejsca**

Łąki mogą pełnić funkcję wizytówki osiedla, dzielnicy czy miasta. Podnoszą atrakcyjność przestrzeni publicznych i stają się elementem rozpoznawczym danego miejsca, wzmacniając jego tożsamość oraz przyciągając turystów i inwestorów.

Korzyści zdrowotne i psychologiczne

- **Poprawa zdrowia psychicznego**

Zieleń działa kojąco na układ nerwowy. Kontakt z naturalną roślinnością – w tym z kwitnącymi łąkami – obniża poziom kortyzolu (hormonu stresu), zwiększa koncentrację i poprawia ogólne samopoczucie psychiczne mieszkańców.

- **Terapia przyrodą (hortiterapia)**

Łąki stwarzają idealne warunki do prowadzenia działań terapeutycznych. Są przestrzenią naturalną do organizacji ogrodów społecznych, terapii sensorycznej, zajęć z dziećmi czy seniorami – co wspomaga zdrowie fizyczne i psychiczne uczestników.

- **Zwiększenie aktywności fizycznej**

Estetyczne i przyjemne otoczenie naturalnie zachęca mieszkańców do aktywnego wypoczynku: spacerów, joggingu, jazdy na rowerze, rekreacji z rodziną. To bezpośrednio przekłada się na profilaktykę chorób cywilizacyjnych.

Korzyści społeczne i edukacyjne

- **Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności**

Wspólne projektowanie, zakładanie i opieka nad łąkami sprzyjają budowaniu więzi sąsiedzkich. Działania te integrują mieszkańców wokół wspólnych celów, wzmacniają lokalną tożsamość i poczucie sprawczości.

- **Edukacja ekologiczna**

Łąki są doskonałą bazą edukacyjną – mogą służyć jako plenerowe klasy biologii, ekologii i przyrody. Uczą dzieci, młodzież i dorosłych zrozumienia procesów przyrodniczych, roli zapylaczy, adaptacji do zmian klimatycznych.

- **Budowanie wspólnoty i tożsamości miejsca**

Dzięki możliwości angażowania się mieszkańców w zakładanie i utrzymanie łąk, wzrasta ich poczucie współodpowiedzialności za przestrzeń publiczną. Projekty łąkowe często stają się symbolem troski o dobro wspólne.

Korzyści ekonomiczne i zarządcze

- **Niższe koszty utrzymania zieleni**

Łąki nie wymagają częstego koszenia (zwykle tylko 1–2 razy w sezonie), podlewania czy nawożenia, co w skali roku znacząco obniża koszty eksploatacji terenów zielonych.

- **Oszczędności w dłuższej perspektywie**

Redukcja zużycia paliw kopalnych, inaczej wykorzystana liczba roboczogodzin, rzadsze użycie maszyn – to wszystko składa się na możliwość oszczędności w budżetach miejskich i wspólnotowych.

- **Ograniczenie konieczności stosowania nawozów i chemii**

Ekosystemy łąkowe funkcjonują w sposób samoregulujący – nie wymagają sztucznego wspomagania nawozami czy pestycydami. Działa to na korzyść zdrowia ludzi, gleby i wód gruntowych.

Elastyczność zastosowania

- **Zastosowanie w różnych typach przestrzeni**

Łąki kwietne doskonale sprawdzają się na:

- terenach osiedli mieszkaniowych,
- parkach, skwerach i zieleni urządzonej,
- pasach przydrogowych i rondach,
- nieużytkach i terenach zdegradowanych,
- wzdłuż cieków wodnych, brzegach rowów melioracyjnych,
- w pobliżu szkół, przedszkoli i instytucji publicznych.

Ich adaptowalność sprawia, że są idealnym narzędziem do rekultywacji, zazieleniania i estetyzacji

różnorodnych przestrzeni.

Wsparcie lokalnego rynku pracy i długofalowe utrzymanie miejsc pracy

- **Zrównoważone zatrudnienie i odporność na automatyzację**

Łąki kwietne oferują znacznie większy potencjał w zakresie tworzenia trwałych, lokalnych miejsc pracy w porównaniu do tradycyjnych trawników. Ich założenie i pielęgnacja wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu botaniki, ekologii miejskiej, ochrony przyrody, co przekłada się na rozwój kompetencji w sektorze zielonej gospodarki.

W przeciwieństwie do pielęgnacji trawników, która jest coraz bardziej zautomatyzowana (m.in. poprzez zastosowanie samojezdnych kosiarek), łąki kwietne wymagają interwencji ludzi – od planowania i siewu, przez monitoring bioróżnorodności, po działania edukacyjne i partycypacyjne. Oznacza to, że stanowią długoterminowe źródło zatrudnienia dla ogrodników, edukatorów, organizacji pozarządowych i firm specjalistycznych.

W perspektywie rozwoju miast odpornych na kryzysy klimatyczne i społeczne, łąki kwietne wpisują się w model **zrównoważonego, społecznie odpowiedzialnego zarządzania przestrzenią**, który nie tylko chroni środowisko, ale również **zapewnia stabilność zatrudnienia i rozwój lokalnych kompetencji**.

Podstawy prawne wspierające zakładanie łąk kwietnych

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 5

Zgodnie z art. 5 Konstytucji RP, *„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.”*

Powyższy zapis zobowiązuje władze publiczne do podejmowania aktywnych działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Zakładanie łąk kwietnych jako elementu zieleni miejskiej jest zgodne z tą konstytucyjną zasadą – przyczynia się do ochrony bioróżnorodności, poprawy jakości powietrza, retencji wody oraz ograniczenia miejskiej wyspy ciepła.

2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336)

Ustawa ta wprost wskazuje na potrzebę zachowania i wspierania bioróżnorodności oraz odpowiedzialnego zarządzania zasobami przyrodniczymi. Zgodnie z art. 2 ustawy:

„Celem ochrony przyrody jest zachowanie bioróżnorodności, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków oraz utrzymywanie procesów ekologicznych.”

Tworzenie łąk kwietnych jest bezpośrednią realizacją tego celu, ponieważ:

- wspiera populacje zapylaczy (pszczoły, motyle, trzmiele),
- umożliwia rozwój naturalnych mikroekosystemów miejskich,
- ogranicza ingerencję w środowisko poprzez rezygnację z intensywnego koszenia i chemikaliów,
- promuje świadomość ekologiczną wśród mieszkańców.

3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40)

Ustawa ta daje jednostkom samorządu terytorialnego podstawę prawną do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska oraz kształtowania ładu przestrzennego. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy, do zadań własnych gminy należą: „*ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej*” oraz „*zieleni gminnej i zadrzewień*”.

Łąki kwietne, jako forma zarządzania terenami zielonymi, w pełni mieszczą się w zakresie tych zadań własnych. Gmina może podejmować uchwały oraz realizować projekty zmierzające do przekształcenia tradycyjnych trawników w łąki kwietne, kierując się interesem publicznym i ekologicznym, estetyką oraz poprawą jakości życia mieszkańców.

Zarządzanie przestrzenią zamieszkania w nauczaniu Kościoła Katolickiego – kontekst łąk kwietnych

Kościół Katolicki, poprzez swoje dokumenty i nauczanie, wskazuje na konieczność odpowiedzialnego zarządzania przestrzenią życiową. To nie tylko kwestia estetyki czy funkcjonalności, ale także troski o stworzenie, dobra wspólne a nawet duchowy wymiar życia człowieka.

Troska o stworzenie jako obowiązek moralny

W encyklice *Laudato si'* papież Franciszek przypomina, że troska o ziemię to moralny obowiązek, a środowisko naturalne jest wspólnym dziedzictwem ludzkości. Katechizm Kościoła Katolickiego (KKK 2415) naucza, że człowiek ma zarządzać światem z szacunkiem i z myślą o przyszłych pokoleniach. Już w 1990 roku św. Jan Paweł II mówił o ekologii jako obowiązku moralnym, wzywając do duchowej przemiany i etycznej świadomości wobec środowiska.

Piękno i harmonia przestrzeni jako droga do Boga

Piękno stworzenia i przestrzeni, którą człowiek kształtuje, jest odbłaskiem Stwórcy. KKK 2501 wskazuje, że sztuka i estetyka mają wymiar duchowy. Św. Jan Paweł II w *Liście do artystów* (1999)

pisał, że piękno prowadzi do kontemplacji, a przestrzeń powinna sprzyjać rozwojowi duchowemu i relacjom międzyludzkim. Łąki kwietne jako forma harmonijnego współistnienia z naturą są wyrazem tej duchowo-estetycznej wizji.

Planowanie przestrzeni z myślą o wspólnocie

Kościół podkreśla, że rozwój przestrzenny powinien opierać się na zasadzie dobra wspólnego (KKK 1925). Jan Paweł II w *Centesimus Annus* podkreślał, że urbanistyka ma służyć nie tylko ekonomii, ale także duchowości i wspólnocie. Łąki kwietne mogą stać się przestrzenią integracji, kontemplacji i edukacji ekologicznej – miejscem spotkania z przyrodą i z drugim człowiekiem.

Benedykt XVI dodawał, że zarządzanie przestrzenią to wyraz miłości społecznej i odpowiedzialności za przyszłość (*Caritas in veritate*, 51).

Wspólnotowy wymiar działań ekologicznych

Kościół wzywa lokalne wspólnoty do aktywnego współtworzenia przestrzeni życia. Parafie, rodziny, szkoły mogą zakładać ogrody, prowadzić edukację ekologiczną i wspierać lokalne inicjatywy, takie jak łąki kwietne. Takie działania to wyraz odpowiedzialności i solidarności.

Mając na uwadze powyższe argumenty oraz szerokie spektrum korzyści wynikających z zakładania łąk kwietnych, wyrażamy nadzieję na właściwe i odpowiedzialne podjęcie tego tematu przez władze lokalne. Jesteśmy gotowi do dialogu i współpracy, jeśli zajdzie taka potrzeba, w celu wspólnego wypracowania najlepszych rozwiązań służących mieszkańcom oraz środowisku naturalnemu.

Z wyrazami szacunku oraz życzeniami trafnych, mądrych decyzji,

WICEPREZES ZARZĄDU
Stowarzyszenia "Unitum"

Stowarzyszenie Unitum

**Ten świat został nam dany przez Boga,
abyśmy współtworzyli go i czynili lepszym —
na chwałę Bożą i dla pożytku ludzi.**

Do wiadomości:

Sokołowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Sz. Pan Prezes:

- Adres: _____
Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nasz Dom" Sz. Pan Prezes:
- Adres: _____

Spółdzielnia Mieszkaniowa "Nasza" Sz. Pan Prezes:

- Adres:

Spółdzielnia Mieszkaniowa przy Cukrowni Sz. Pan Prezes:

- Adres:

Sokołowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Sz. Pan Prezes:

- Adres:

Diecezja Drohiczyńska.

**Jego Ekszelencja,
Biskup Diecezji Drohiczyńskiej,**

Zjednoczenie Katolicko Narodowe Środkowo Wschodniej Polski

Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ)

- **Ministerstwo Klimatu i Środowiska**